

Forrás: <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2011/06/a-magyar-oktatas-es-tortenelemtanitas-evfordulo-naptara-ii-aprilis-1-jetol-junius-30-ig-02-02-13/>

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára II.

Április 1-jétől június 30-ig

Előző számunkban elkezdtek közölni összeállításunkat a magyar közoktatás és történelemtanítás konkrét naphoz köthető jeles eseményeiről. Anyagunk szervesen illeszkedik portálunk (www.tortenelemtanitas.hu) Adattárában lévő tantárgytörténeti anyagainkhoz (*Képek és arcképek a magyarországi történelemtanítás múltjából*¹, *Szemelvények harmadfél évszázad magyarországi történelemtanterveiből, A magyarországi történelemtanítás történetéből: Kis magyar tankönyvtörténet, A magyar történelemtanítás és –didaktika arcképcsarnoka*), ugyanakkor kiegészítettük a magyar iskola és közoktatás történetének jeles eseményeivel, melyhez forrásként felhasználtuk *Mészáros István*², valamint *Kardos József* és *Kelemen Elemér*³ a magyar iskola millenniuma alkalmából megjelent munkáit. (A vastag betűvel szedett névanyaghoz tartozó személyek részletesebb életrajzi adatai, történelemtanítással kapcsolatos munkáinak és a róluk szóló szakirodalomnak a könyvészeti adatai megtalálhatók „A magyar történelemtanítás és –didaktika arcképcsarnoka” című anyagunkban: <http://www.tortenelemtanitas.hu/2011/03/a-magyar-tortenelemtanitas-arckepcsarnoka/>.)

Szándékunk a jövő évtől portálunkon állandó évforduló-naptárként működtetni az előző, a jelen és ezt követő két számunkban megjelenő összeállításunkat. Tudjuk azonban, hogy munkánk korántsem hiánytalan és tökéletes. Ezért szívesen vesszünk minden kiegészítést és pontosítást olvasóinktól, különösen az 1996 utáni időszakra vonatkozóan.

Szerkesszük együtt!

Április

1986. április 2-án halt meg Budapesten **Andics Erzsébet** történész, kommunista politikus, az MTA tagja.
1950. április 2-án törvényerejű rendelettel tették állami ünneppé április 4-ét, majd november 7-ét is, mely napok iskolai szünetté lettek nyilvánítva.
1967. április 2–3-án zajlott le Budapesten az első Országos Diákszemle.
1856. április 3-án született Marcaliban **Marczali Henrik** történétíró, egyetemi tanár, az MTA levelező tagja.
1990. április 3-án a minisztérium kulturális alapítványt létesített „Pro Renovanda Cultura Hungariae” néven.
1816. április 5-én született Bodrogolasziban **Somosi István** református lelkész és főiskolai tanár.
1957. április 5-én létrejött a MTA Pedagógiai Bizottságának Neveléstörténeti Albizottsága.
1801. április 6-án halt meg Nagykárolyban **Koppi Károly** történétíró, egyetemi tanár, piarista pap.
1945. április 6-án a minisztérium pályázatot írt ki az általános iskola V-VI. osztályos tankönyveinek elkészítésére. (1947 decemberében jelentek meg az új tankönyvek, de 1950 júniusától ki is vonták ezeket a forgalomból.)
1993. április 6–7-én tudományos konferenciát rendezett az Országos Közoktatási Intézet (OKI) „Közoktatás az önkormányzati rendszerben” címmel.
1977. április 6–8-án országos tanácskozást rendeztek Kazincbarcikán „a kabinetrendszerű oktatásról”, vagyis a szaktantermekben folyó tanításról.
1736. április 7-én halt meg Kassán **Timon Sámuel** jezsuita tanár, történettudós.
1982. április 7-én az MSZMP KB megtárgyalta „az állami oktatás fejlesztéséről hozott 1972. évi központi bizottsági határozat végrehajtásának tapasztalatait és a további feladatokat kijelölő irányelveket”.
1988. április 7-8-án tartották a történelemtanárok országos értekezletét Budapesten, a Veres Péter Gimnáziumban.
1973. április 9–11-én a történelem-szaktantermek vezető tanárainak I. országos tanácskozása Pápán, „Történelemtanítás szaktanteremben” címmel.
1979. április 9-11-én országos tanácskozást tartottak Kazincbarcikán a munkára nevelésről.
1978. április 10-11-én „Történelemtanítás és könyvtár” konferencia Debrecenben.
1990. április 10-11-én Győrött tartották a tanítók első országos vizuális konferenciáját.
1921. április 11-én a debreceni tudományegyetem Tisza István nevét vette fel.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára II. (Április 1-jétől június 30-ig)

1907. április 12-én született a Hargita megyei Alsósófalván **Bíró Sándor** tanár, történész, neveléstörténész.
1812. április 13-án született a Pozsony megyei **Stachovics Remig** bencés tanár, történész, néprajzkutató, levéltáros.
1751. április 14-én született Sümegen **Bolla Márton** piarista pap, tanár, tartományi főnök.
1849. április 15-én született Mohácson **Polgár György** főgimnáziumi igazgató. Képatlaszával írta be magát a történelem tantárgy történetébe.
1992. április 15-én két kormánypárt, a Magyar Demokrata Fórum és a Kereszténydemokrata Néppárt közoktatási fórumot tartott.
1985. április 18-án elfogadta az Országgyűlés az oktatásról szóló 1985. évi I. törvényt.
1799. április 21-én született a bakonyalji Ácsteszéren **Táncsics (Stancsics) Mihály** tanító, politikus, országgyűlési képviselő, publicista.
1953. április 21-én több karra osztották az ELTE Bölcsészettudományi Karát.
1967. április 21-én Jausz Béla elnökletével megalakult a Magyar Pedagógiai Társaság.
1989. április 21-22-én nemzetközi történelem-tanészköz tanácskozást tartottak Esztergomban.
1980. április 22-23-án „Történelemtanítás és irodalomtanítás” konferencia Debrecenben.
1994. április 22-én országos szakképzési konferenciát rendeztek Budapesten „Törvény és lehetőségek” címmel.
1825. április 25-én halt meg Miskolcon **Benkő Sámuel** bölcséleti és orvosdoktor, az első magyar kórboncnok, a hazai orvosi meteorológia megteremtője.
1992. április 25-én országos diákkongresszust tartottak Velencén.
1990. április 27-én kormányrendelettel létrehozták a Nemzeti Gyermekek- és Ifjúsági Alapítványt.
1994. április 28–29-én konferenciát tartottak Budapesten a gyermekek jogairól.
1933. április 29-én halt meg **Csánki Dezső** történetíró, történelmi topográfus, levéltáros, művelődés-politikus, az MTA tagja.
1886. április 30-án született Kecskeméten **Dékány István** filozófus, szociológus, egyetemi tanár, az MTA tagja.
1938. április 30-án megszületett az 1938. évi XIV. tc. a gyakorlati irányú középiskoláról.
1945. április 30-án rendelet intézkedett a tankönyvek felülvizsgálatáról.
1955. április 30-án halt meg Budapesten **Domanovszky Sándor** történész, egyetemi tanár, az MTA tagja.
1992. április 30-án a kormány jóváhagyásával létrejött az egyik első hazai alapítványi főiskola, a székesfehérvári Kodolányi János Főiskola.

Május

1912. május 1-jén halt meg Budapesten **Mika Sándor** bölcsészdoktor, középiskolai rendes és egyetemi magántanár.
1995. május 1-jén pedagógus-szakszervezetek tüntetése Budapesten a Bokros-csomag miatt.
1985. május 2-án fogadta el az Országgyűlés az oktatásról szóló 1985. évi I. törvényt.
1963. május 4-én halt meg Budapesten **Balanyi György** történész, egyháztörténész, piarista szerzetes.
1992. május 5-én fogadta el az Országgyűlés „a közalkalmazottak jogállásáról” szóló 1992. évi XXXIII. törvényt.
1995. május 5–7-én nemzetközi konferenciát tartottak Budapesten a Waldorf-iskolák helyzetéről.
1635. május 6-án Pázmány Péter esztergomi érsek egyetemet alapított Nagyszombatban.
1842. május 6-án született a Krassó megyei Lugoson **Mayer Miksa** pedagógus, író, miniszteri titkár.
1957. május 6-án minisztériumi döntés született az általános iskola egyes tankönyveinek (magyar, történelem, földrajz) kicseréléséről.
1966. május 6-án országos ankétot tartottak Budapesten az Iskolarádió tapasztalatairól.
1776. május 7-én született a Közép-Szolnok megyei Pérben **Budai Ézsaiás**, a debreceni református kollégium tanára, szuperintendens, akadémikus, klasszika-filológus.
1992. május 8-án zajlott az „Ifjúság '92” konferencia.
1984. május 10-én a minisztertanács jóváhagyta a közoktatás és a felsőoktatás fejlesztésének programját.
1900. május 13-án Budapesten felavatták a tudományegyetem központi épületét.
1973. május 13-án kormányhatározattal megalapították az Apáczai Csere János díjat.
1968. május 13-14-én nemzetközi neveléstörténeti konferenciát tartottak Budapesten.
1925. május 14-én új népiskolai tanterv jelent meg.
1951. május 16-án törvény született az általános gimnáziumról.
1857. május 18-án született a Békés megyei Füzesgyarmaton **Csánki Dezső** történetíró, történeti topográfus, levéltáros, művelődés-politikus, az MTA tagja.
1960. május 18-án halt meg Pannonhalmán **Szegedi (Szolomájer) Tasziló** bencés tanár, egyháztörténész.
1985. május 18-án tartották a fiatal pedagógusok országos tanácsát.
1924. május 20-án megszületett az 1924. évi XI. tc. a középiskolákról.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára II. (Április 1-jétől június 30-ig)

1982. május 21-én halt meg Budapesten **Elekes Lajos** történész, egyetemi tanár, az MTA tagja, Kossuth-díjas.
1974. május 21-én miniszteri rendelet született „az általános iskolák, gimnáziumok és szakközépiskolák vezetésének határozott idejű ellátásáról”.
1849. május 23-án halt meg Debrecenben **Péczely József** a református kollégium nagyhírű tanára.
1883. május 23-án a király szentesítette a középiskolákról szóló 1883. évi XVII. törvénycikket.
1990. május 24-26-ig tartott az első országos tanácskozás a nemzeti alaptantervről Székesfehérvárott.
1816. május 25-én halt meg Pesten **Mokry Benjámín** református főiskolai tanár.
1853. május 25-én Teleki Blankát tíz, Leövey Klárát ötévi várfogságra ítélték.
1938. május 25-én új gimnáziumi tervet jelent meg.
1975. május 25-én ünnepélyesen felavatták és átadták a zánkai Balatoni Úttörővárost.
1981. május 25-26-án „Történelemtanítás és művészeti nevelés” címmel konferencia Debrecenben.
1877. május 27-én született Nagyszébenben **Domanovszky Sándor** történész, egyetemi tanár, az MTA tagja.
1877. május 27-én megnyílt az Országos Tanszermúzeum.
1951. május 27-én törvényerejű rendelet született a tankötelezettségről és az általános iskoláról.
1992. május 27-én megalakult a Népfőiskolák Országos Szövetsége.
1962. május 28-án törvényerejű rendelettel döntés született a nyíregyházi tanárképző főiskola létesítéséről.
1994. május 30. és június 3. között „Hogyan előzhető meg a kábítószer-fogyasztás az oktatási intézményekben?” címmel országos tanácskozást rendeztek Budapesten.
1988. május 31-én Országos Rektori Konferencia alakult Budapesten.

Június

1828. június 1-jén
Brunszvik Teréz grófnő Budán megalapította az első magyarországi kisdudóvó intézményt, az Angyalkertet.
1654. június 2-án
Comenius búcsúbeszédet tartott a sárospataki főiskolán.
1934. június 2-án
megszületett az 1934. évi XI. tc. a középiskolákról.
1946. június 2-án
alakult meg a magyar úttörőmozgalom, mely 1948 szeptemberétől jó negyven éven át az egyedül engedélyezett hazai ifjúsági szervezetté vált az általános iskolában.
1951. június 2-án
halt meg a váci börtönben **Hóman Bálint** történész, egyetemi tanár, az MTA tagja, kultúrpolitikus.
1955. június 2-án
miniszteri utasítással új Rendtartás jelent meg az általános iskolák és a gimnáziumok számára.
1957. június 2-án
törvényerejű rendelettel az ELTE karainak összevonásával három kart hoztak létre: Állam- és Jogtudományi Kar, Bölcsészettudományi Kar és Természettudományi Kar.
1994. június 2-án,
3-án és 4-én
a pedagógusok számára vitaülést szerveztek a NAT-követelmények minisztériumi kiadványáról Budapesten, Békéscsabán, Miskolcon és Szombathelyen.
1851. június 3-án
rendeleti úton bevezették Magyarországon az érettségi vizsgát.
1883. június 3-án
halt meg Pápán **Bocsor István** református főiskolai tanár.
1888. június 4-én
született Nagykárolyban **Szegedi (Szolomájer) Tasziló** bencés tanár, igazgató, egyháztörténész.
1985. június 4-én
halt meg Pécsen **Vas Károly** pedagógus, főiskolai tanár, történelemdidaktikus.
1946. június 6-án
miniszteri rendelet adta közre az általános iskola első tantervét és a „részletes útmutatások”-at.
1989. június 8-án
Glatz Ferenc művelődési miniszter bejelentette az orosz nyelv kötelező oktatásának a megszüntetését.
1723. június 11-én
született Érsekújváron **Pray György** bölcsészdoktor, jezsuita pap, apátkanonok, az egyetemi könyvtár igazgatója, a második Ratio tankönyvírója, a tudományos magyar történetírás és –tanítás egyik megalapítója.
1935. június 12-én
megszületett az 1935. évi VI. törvény a közoktatás igazgatásáról, melyben Országos Közoktatási Tanács és az Országos Felsőoktatási Tanács újjászervezéséről döntöttek.
1921. június 13-án
a budapesti tudományegyetem Pázmány Péter nevét vette fel.
1972. június 14-15-én
MSZMP KB ülés és határozat „az állami oktatás helyzetéről és továbbfejlesztésének feladatairól”.
1786. június 15-én
királyi rendelet írta elő a tanév szeptember 1-jei kezdését az addigi novemberi tanévkezdés helyett.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára II. (Április 1-jétől június 30-ig)

1957. június 15-én törvényerejű rendelettel a Lenin Intézetet az ELTE Bölcsészettudományi Karába olvasztották.
1972. június 15-én megszületett az MSZMP KB határozata az állami oktatás helyzetéről és fejlesztésének feladatairól.
1905. június 16-án új népiskolai tanterv jelent meg.
1948. június 16-án az Országgyűlés az 1948. évi XXXIII. törvénnyel az iskolák államosításáról döntött.
1989. június 16-án Glatz Ferenc miniszter bejelentésével feloldotta az orosz nyelv kötelező oktatását. (A miniszteri rendelet június 18-án jelent meg.)
1950. június 17-18-án tartotta alakuló ülését a Dolgozók Ifjúsági Szövetsége (DISZ), a kommunista párt ifjúsági szervezete.
1902. június 22-én született Budapesten **Andics Erzsébet** történész, kommunista politikus, az MTA tagja.
1994. június 23-én kormányülésen döntöttek a tandíj bevezetéséről a felsőoktatásban.
1853. június 24-én született a Vas megyei Kiscsömötén **Varga Ottó** történetíró, állami főgimnáziumi tanár.
1897. június 24-én halt meg Kolozsvárott **Brassai Sámuel** nyelvész, filozófus, természettudós, az „utolsó erdélyi polihisztor”, az MTA tagja.
1945. június 25-én miniszterelnöki engedéllyel megszületett a Köznevelés c. lap.
1950. június 25-én törvényerejű rendelet született a pedagógiai főiskolákról. Általános iskolai tanárokat ekkortól pedagógiai főiskolákon képezték.
1957. június 25-én törvényerejű rendelettel a Lenin Intézet beolvadt az ELTE Bölcsészettudományi Karába.
1921. június 26-án a trianoni béke területi rendelkezései miatt az 1921. évi XXV. tc. döntése alapján a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem Szegedre, a pozsonyi Erzsébet királyné Tudományegyetem Pécsre került.
1808. június 27-én halt meg Debrecenben **Sinai Miklós** református lelkész, tanár, történész.
1966. június 27-től július 6-ig Baján először rendezték meg a Tanítók Nyári Akadémiáját.
1884. június 28-án halt meg Budapesten **Táncsics (Stancsics) Mihály** tanító, politikus, országgyűlési képviselő, publicista.
1853. június 30-án született Rév-Komáromban **Király Pál** főgimnáziumi igazgató, tankönyvíró.

Összeállította: a szerkesztő

JEGYZETEK

1. Nyomtatásban: KATONA András (2005-2007): A magyarországi történelemtanítás múltjából I-VII. Tanári Kincsestár. Történelem. 2005. szeptember, november, 2006. január, szeptember, 2007. január, március, szeptember. Raabe Tanácsadó és Kiadó Kft., Budapest.
2. MÉSZÁROS István (1996): A magyar nevelés- és iskolatörténet kronológiája 996–1996. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
3. KARDOS József – KELEMEN Elemér (1996). Ezeréves a magyar iskola. Korona Kiadó Kft., Budapest, 2. bővített kiadás.